

Sygn. akt II CNP 12/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 19 września 2017 r.
skargi K.W.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 listopada 2014 r.,
sygn. akt XV Ca (...)

wydanego w sprawie z powództwa E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z
siedzibą w P.
przeciwko K.W.
o zapłatę,

1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,

**2. przyznaje adw. R.N. od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w
P.) kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych, zwiększoną o należny
podatek od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej K.W. w postępowaniu wywołanym
wniesieniem skargi.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w P. oddalił powództwo
E. sp. z o.o. w P., skierowane przeciwko K.W., o zasądzenie kwoty 6 617,07 zł
z ustawowymi odsetkami od dnia 29 lipca 2011 r. tytułem opłaty za nielegalny
pobór energii, stwierdzony w wyniku kontroli przeprowadzonej w dniu 6 lipca 2011 r.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany był najemcą piwnicy znajdującej się w budynku przy ul. G. w P., która była pozbawiona dostępu do energii elektrycznej. Jediną piwnicą z takim dostępem i oddzielnym licznikiem była w tym budynku piwnica zajmowana przez J.S.. W związku z zawiadomieniem o podejrzeniu nielegalnego poboru energii elektrycznej pracownicy powódki w dniu 5 lipca 2011 r. przeprowadzili kontrolę, w wyniku której stwierdzili nielegalny pobór energii dokonywany w piwnicy przy ul. G. na szkodę administratora budynku. Dnia następnego pracownik, który na zlecenie zarządcy budynku miał usunąć nielegalne podłączenie, stwierdził, że zostało ono dokonane do sieci przed licznikiem piwnicy J.S., a więc na szkodę powódki. W dniu 6 lipca 2011 r. pracownicy powódki przeprowadzili ponowną kontrolę, w wyniku której stwierdzili, że między tablicą WLZ a zabezpieczeniem przedlicznikowym piwnicy J.S. wykonano odgałęzienie, przez które była zasilana piwnica należąca do pozwanego. Ze względu na brak dostępu do piwnicy nie określili ilości i rodzaju odbiorników. W dniu 7 lipca 2011 r. powódka obciążyła pozwanego opłatą z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej w kwocie 6 617,07 zł, ustaloną według Taryfy dla usług dystrybucji energii elektrycznej – 2011. Przyjęła, że nielegalny pobór energii trwał 24 miesiące, natomiast wartość zużytej energii, składnika zmiennej stawki sieciowej oraz składnika jakościowego stawki systemowej określiła na 3125 MWh, przy czym do każdej z tych wartości zastosowała pięciokrotny mnożnik. Rachunek obejmował kwoty: 3 051,88 zł za energię czynną, 2 357,81 zł z tytułu opłaty zmiennej sieciowej, 109,38 zł z tytułu opłaty jakościowej, 324 zł z tytułu opłaty stałej za dystrybucję, 540 zł z tytułu opłaty przejściowej i 234 zł z tytułu opłaty abonamentowej.

Sąd Rejonowy podkreślił, że pracownicy powódki przeprowadzający kontrolę nie podjęli działań zmierzających do umożliwienia pozwanemu osobistego udziału w tej czynności lub co najmniej uzyskania kluczy do piwnicy w celu ustalenia ilości i rodzaju urządzeń zasilanych energią elektryczną. Stwierdził, że wątpliwości budzi sposób ustalenia wysokości opłaty, ponieważ powódka nie podjęła próby ustalenia rzeczywistego czasu trwania nielegalnego poboru ani ilości pobranej energii, ograniczyła się natomiast do przyjęcia maksymalnych wartości dopuszczalnych według taryfy. W konsekwencji uznał powództwo za nieuzasadnione.

Na skutek apelacji powódki, Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1 140,39 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 lipca 2011 r., natomiast w pozostałej części apelację oddalił i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy zaaprobował ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, za błędne uznał natomiast wyprowadzone z nich wnioski, w szczególności wniosek, że wadliwość przeprowadzonej kontroli uzasadnia oddalenie powództwa. Zdaniem Sądu Okręgowego, wspomniana wadliwość powinna skutkować przyjęciem innego sposobu obliczenia opłaty należnej powódce z tytułu nielegalnego poboru energii. Ze względu na to, że nielegalne przyłącze było wykorzystywane jedynie do zasilania urządzeń elektrycznych znajdujących się w piwnicy i nie można jednoznacznie ustalić, jakie były to urządzenia, należało – zdaniem Sądu Okręgowego – przyjąć, iż było ono wykorzystywane co najmniej do oświetlenia tego pomieszczenia. Zakładając, że pozwany wykorzystywał żarówkę 100 W oraz że czynił to przez 10 godzin miesięcznie, czyli 240 godzin w ciągu dwóch lat, to można przyjąć, iż pobrał w tym czasie nielegalnie 24 kilowatogodziny. Opłata za nielegalnie pobraną energię czynną powinna więc wynosić kwotę 23,44 zł, opłata zmienna sieciowa – kwotę 18,11 zł, a opłata jakościowa – kwotę 0,84 zł. Pozostałe składniki opłaty są niezależne od ilości pobranej energii, wobec czego zostały ustalone prawidłowo. W konsekwencji Sąd Okręgowy przyjął, że prawidłowo ustalona wysokość opłaty wynosi kwotę 1 140,39 zł.

W dniu 28 listopada 2016 r. pozwany wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego z dnia 28 listopada 2014 r., zarzucając naruszenie art. 232 w związku z art. 227 k.p.c. przez przyjęcie, że „...pozwany korzystał z nielegalnego przyłącza do oświetlenia swojej piwnicy wykorzystując co najmniej żarówkę 100 – watową przez 240 godzin w ciągu dwóch lat, za co powodowi należy się opłata w wysokości 1 140,39 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 29 lipca 2011 r. do dnia zapłaty, przy jednoczesnym pominięciu wniosku dowodowego pełnomocnika pozwanego zawartego w piśmie z dnia 12 listopada 2013 r., o przeprowadzenie dodatkowej opinii biegłego, zgłoszonego na okoliczność wykazania czy możliwe było w danym przypadku

wykonanie nacięć na czynnym przewodzie elektrycznym oraz obwiązanie ich ślepymi końcówkami umieszczonymi w ścianie na tzw. „pro-formę” celem wywołania wrażenia nielegalnego poboru energii (...). Wniósł o stwierdzenie, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z art. 227 i 232 k.p.c.

Przystępując do wstępnej oceny merytorycznej wniesionej skargi, trzeba mieć na względzie właściwe rozumienie pojęcia niezgodności z prawem, którym ustawodawca posłużył się w art. 424¹ k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, niezgodność z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu, spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa. Oznacza to, że przesłanką stwierdzenia na podstawie art. 424¹ k.p.c. niezgodności prawomocnego wyroku z prawem jest jego wydanie w następstwie rażąco wadliwej wykładni bądź oczywiście niewłaściwego zastosowania prawa, którego rozumienie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006, nr 21 - 22, poz. 323, z dnia 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006, nr 23 - 24, poz. 351, z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17, z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35 i z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174). Innymi słowy, niezgodność z prawem rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim wypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności.

Przechodząc od powyższych uwag natury ogólnej do wstępnej oceny merytorycznej wniesionej skargi trzeba zauważyć, iż przedstawiony przez skarżącego wywód prawny nie zawiera argumentów przekonujących o tym, że zaskarżony wyrok został wydany w wyniku rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania powołanych w skardze przepisów prawa. Skarżący kwestionuje ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego dotyczące dopuszczenia się przez niego nielegalnego poboru energii elektrycznej oraz sposobu ustalenia wysokości opłaty, czyniąc zarzut przyjęcia za podstawę tych ustaleń nierzetelnej, jego zdaniem, opinii biegłego sądowego C.G. i pominięcia wniosku o dopuszczenie dowodu z dodatkowej opinii biegłego. Uszło uwagi skarżącego, że zarzuty dotyczące prawidłowości ustaleń faktycznych, które legły u podstaw zaskarżonego

wyroku, usuwają się spod oceny w postępowaniu wywołanym skargą, o której mowa w art. 424¹ k.p.c., zgodnie bowiem w art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c., podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Trzeba więc przyjąć, że – tak jak ustalił Sąd Okręgowy – skarżący dopuścił się nielegalnego poboru energii elektrycznej. Niezgodność z prawem, powodująca odpowiedzialność odszkodowawczą państwa musi polegać na oczywistej obrazie prawa, nie jest nią natomiast przyjęty przez Sąd Okręgowy sposób ustalenia wysokości opłaty za nielegalny pobór energii elektrycznej.

Konkludując, trzeba stwierdzić, że wniesiona skarga musi być uznana za oczywiście bezzasadną w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na zasadzie art. 424⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania i zgodnie z § 8 pkt 2 w związku z § 16 ust. 5 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714) przyznał adw. R. N. od Skarbu Państwa koszty pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi.